

آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان در مورد بیماری ایدز در سال ۱۳۹۳: مقایسه بین دانشکده های پزشکی، پرستاری و پیراپزشکی

سعید یزدی راوندی^{۱*}، زهرا تسلیمی^۲، فرشید شمسائی^{۳*}، علی قلعه ایها^۴، صابر سالمی شکوری^۴، علی نیکخواه^۵

۱. دانشجوی دکتری تخصصی علوم رفتاری، مرکز پژوهش دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
۲. دانشجوی دکتری تخصصی علوم اعصاب، مرکز تحقیقات نوروفیزیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
۳. مرکز تحقیقات اختلالات رفتاری و سوء مصرف مواد، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
۴. دانشجوی کارشناسی پرستاری، مرکز پژوهش دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
۵. دانشجوی پزشکی، مرکز پژوهش دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۰۷/۲۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۴/۰۹/۱۵

چکیده

مقدمه: ایدز یکی از خطرناک ترین بیماری های واگیر در جهان و به ویژه در جوانان است و پیشگیری مهم ترین راه مقابله با آن شناخته میشود. پیشگیری از ایدز نیازمند کسب آگاهی و نگرش صحیح در مورد بیماری، نحوه ی انتقال و روشهای جلوگیری از آن است. لذا این پژوهش با هدف تعیین آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان در مورد بیماری ایدز در نیمسال دوم تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ انجام گرفت.

روش کار: مطالعه حاضر توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی بود. ۳۲۰ نفر از دانشجویان دانشکده های پزشکی، پرستاری و مامایی و پیراپزشکی در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ به روش نمونه گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. برای جمع آوری داده ها ابتدا اطلاعات دموگرافیک تکمیل و از پرسشنامه بین المللی ایدز استفاده شد. تحلیل داده ها بوسیله آزمون Mann-Whitney و Kruskal-Wallis با نرم افزار SPSS ویرایش ۲۲ انجام گردید.

یافته ها: میانگین و انحراف معیار نمرات آگاهی دانشجویان نسبت به بیماری ایدز به طور کلی $5/89 \pm 54/43$ و نگرش آنان $3/54 \pm 20/12$ بود. نتایج نشان داد بین جنسیت و میزان آگاهی ($P=0/391$) و نگرش درباره بیماری ایدز ($P=0/104$) تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین بین دانشکده محل و مقطع تحصیلی آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه اختلاف معناداری وجود نداشت ($P>0/05$).

نتیجه گیری: با توجه به ضرورتی که در مورد افزایش آگاهی در مورد راههای انتقال ایدز و نگرش مناسب نسبت به افراد مبتلا به آن احساس می شود، مسئولان باید با توجه به شرایط فرهنگی و اجتماعی جامعه، برنامه هایی جهت افزایش آگاهی و بهبود نگرش افراد جامعه در این زمینه، به ویژه برنامه های پیشگیری از آن را طراحی و اجرا کنند.

واژگان کلیدی: آگاهی، نگرش، ایدز، دانشجویان

مقدمه

ایدز (AIDS) یا سندرم نقص اکتسابی سیستم ایمنی، بیماری ویروسی نو پدید است که در دستگاه ایمنی و توسط ویروس نقص ایمنی (HIV) ایجاد می شود [۱]. بیماری ایدز که اولین بار در سال ۱۹۸۱ گزارش شد، به خاطر انتشار سریع، گستردگی و شدت اثر آن در تاریخ بشر منحصر به فرد است. در پایان سال ۲۰۱۲ به طور تخمینی ۳۴ میلیون نفر در سراسر جهان با ویروس نقص ایمنی بدن انسان زندگی می کردند. روزانه تقریباً بالای ۷۰۰۰ نفر به آمار قبلی اضافه می شود که از این تعداد ۹۷ درصد موارد در کشورهای جهان سوم می باشد. میزان مرگ و میر سالیانه بر اثر ایدز به دلیل افزایش دسترسی

نویسنده مسئول: فرشید شمسائی، مرکز تحقیقات اختلالات رفتاری و سوء مصرف مواد، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
تلفن: ۰۸۱-۳۸۳۸۱۹۴۱
ایمیل: Shamsaei68@yahoo.com

فرهنگی، مذهب و خط مشی سیاسی ارتباط دارد [۹]. در مطالعه صانعی مقدم و همکاران در سال ۱۳۹۰ نتایج نشان داد سطح آگاهی ۵۰/۲ درصد از دانشجویان خوب، ۴۴ درصد متوسط و ۵/۸ ضعیف بوده است. [۱۰]. در مطالعه ای که فاطمه رحمتی نجارکلائی و همکاران در سال ۸۷-۸۸ با هدف بررسی میزان آگاهی و رفتار دانشجویان جدید الورد دانشگاه تهران در مورد بیماری ایدز بر روی ۶۶۴ دانشجو انجام دادند، نتایج نشان داد که ۹۲ درصد از جامعه مورد بررسی، آگاهی خود را نسبت به بیماری ایدز، در حد مطلوب و ۷۱/۱ درصد دانشجویان شانس خود را برای ابتلا به ایدز، کم گزارش نمودند [۱۱]. با توجه به ذکر شده و مطالعات ضد و نقیض در این مورد، یکی از اساسی ترین راه کارهای مقابله با این بیماری، ارتقاء سطح آگاهی های عمومی در خصوص ماهیت بیماری و راه های انتقال و پیشگیری از آن می باشد. با توجه به شیوع برخی از اختلالات جسمی (مانند بیماریهای مقاربتی و ..) و روانی مانند افسردگی و.... در میان دانشجویان [۱۲] که آنها را مستعد رفتارهای پر خطری مانند اعتیاد و به دنبال آن ایدز می کند، بدیهی است آموزش آنان باید در اولویت برنامه های آموزشی قرار گیرد. بنابراین پیش منظم آگاهی و نگرش گروه های مختلف جمعیتی بخصوص دانشجویان در ارتباط با بیماری ایدز ضروری به نظر می رسد. لذا این پژوهش با هدف تعیین میزان آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان در مورد بیماری ایدز در نیمسال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ انجام گرفت.

روش کار

مطالعه حاضر توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی بود. جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشکده های پزشکی، پرستاری و مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بود. تعداد ۳۲۰ نفر از این دانشجویان (۱۱۶ نفر از دانشکده پزشکی)، (۱۰۶ نفر از دانشکده پرستاری و مامایی)، (۹۸ نفر از دانشکده پیراپزشکی)، انتخاب شدند، به این صورت که ابتدا جمعیت کل سه دانشکده محاسبه شد. سپس حجم نمونه کلی محاسبه گردید و بعد از آن حجم نمونه مربوط به هر دانشکده بر اساس روش نمونه گیری با تخصیص مناسب یا طبقه ای مشخص گردید و دانشجویانی که مایل به شرکت در مطالعه بودند به روش نمونه گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. به تمام دانشجویان در مورد هدف پژوهش توضیح

به داروهای ضد رتروویروسی در سراسر جهان به طور پیوسته در حال کاهش است به طوری که از ۲/۳ میلیون مرگ در سال ۲۰۰۵ به حدود ۱/۷ میلیون مرگ در سال ۲۰۱۱ کاهش یافته است [۲]. بر طبق آخرین گزارش در پایان سال ۲۰۱۲، ۹/۷ میلیون نفر فرد آلوده با ویروس در کشورهایی با درآمد کم و متوسط درمان ضد رتروویروسی را دریافت کرده اند [۳].

بر اساس آخرین آمار جمع آوری شده در کشور تا اوایل دهه نود مجموعاً ۲۳۴۹۷ نفر افراد مبتلا به HIV/AIDS شناسایی شده اند که از این میزان ۹۱/۲ درصد آنان را مردان و ۷/۸ درصد را زنان تشکیل می دهند. بر اساس آمار موجود ۴۶/۴ درصد از مبتلایان به HIV در زمان ابتلا در گروه سنی ۲۵-۳۴ سال قرار داشته اند که بالاترین نسبت در بین گروه های سنی را به خود اختصاص می دهند [۴]. طبق آخرین آمار جمع آوری شده تا سال ۹۱ در استان همدان تعداد ۵۷۶ نفر مبتلا به HIV/AIDS شناسایی شده اند. سازمان جهانی بهداشت کشور ایران را کشوری با شیوع پایین در حدود ۰/۱ درصد تا ۰/۵ درصد می داند [۵]. جوانان ایرانی به علت روابط جنسی کنترل نشده از نظر بهداشتی، شیوع بالای اعتیاد، فقدان آموزش جنسی، بالا رفتن سن ازدواج، ازدیاد سفر های برون مرزی و مجاورت با کشورهایی که در شمار مناطق پرخطر به حساب می آیند، در معرض خطر جدی قرار دارند. همچنین آموزش جنسی درباره ویروس ایدز در مدارس و دانشگاه های ایران جای چندانی ندارد [۶]. از سوی دیگر بررسی های انجام شده توسط مرکز مدیریت بیماری های وزارت بهداشت، بیانگر سرعت افزایش رفتارهای پرخطری است که می تواند زمینه ساز ابتلا به ایدز باشد [۷].

مطالعات در زمینه رفتارهای پرخطر در جوانان در کشور ما بسیار محدود است با این وجود، یک مطالعه روی پسران ۱۵ تا ۱۸ سال نشان می دهد که تقریباً ۲۸ درصد آنها رابطه جنسی قبل از ازدواج داشته اند و تقریباً سه نفر از چهار نفر، بیش از یک شریک جنسی داشته اند که این آمار خود گویای وضعیت پرخطر موجود است [۸]. علاوه بر این، افزایش سن ازدواج در کشور در سال های اخیر و سبب افزایش رفتارهای پرخطر شده است، بنابراین آگاهی قشر جوان جامعه نسبت به خطر انتقال HIV و پیشگیری از آن اهمیت بسزایی دارد زیرا آگاهی، نگرش را و نگرش، تا حد زیادی رفتار را تحت تاثیر قرار می دهد، نتایج تحقیقات به عمل آمده در جوامع مختلف نشان دهنده سطوح متفاوت آگاهی جوانان نسبت به ایدز است که خود با عوامل متعددی مانند عوامل اجتماعی

۲۳/۰۲±۳/۷۰ بودند. همچنین میانگین و انحراف معیار سنی کل دانشجویان $۲۲/۷۵±۳/۷۷$ بود. ۱۱۶ دانشجوی مربوط دانشکده پزشکی بودند که از این تعداد ۱۱ نفر در مقطع دکتری تخصصی، ۸۹ نفر دکتری حرفه ای و ۱۶ نفر در مقطع کارشناسی ارشد مشغول به تحصیل بودند. در دانشکده پرستاری به ترتیب تعداد ۹۱ دانشجوی در مقطع کارشناسی، ۱۴ نفر کارشناسی ارشد و ۱ نفر دکتری تخصصی و جمعا ۱۰۶ دانشجوی بودند. همچنین تمام ۹۸ دانشجوی دانشکده پیراپزشکی در مقطع تحصیلی کارشناسی مشغول به تحصیل بودند (جدول ۱).

جدول ۱. توزیع فراوانی دانشجویان مورد مطالعه بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی

تعداد(درصد)	متغیر جمعیت شناختی	
۱۳۰ (۴۰/۶۲)	پسر	جنس
۱۹۰ (۵۹/۳۸)	دختر	
۱۱۶ (۳۶/۲)	پزشکی	دانشکده
۱۰۶ (۳۳/۱)	پرستاری و مامایی	
۹۸ (۳۰/۶)	پیراپزشکی	
۱۸۹ (۵۹/۰۶)	کارشناسی	مقطع تحصیلی
۳۰ (۹/۳۷)	کارشناسی ارشد	
۸۹ (۲۷/۸۱)	دکتری حرفه ای	
۱۲ (۳/۷۵)	دکتری تخصصی	
۲۲۳ (۶۹/۷)	خوابگاه	وضعیت سکونت
۹۷ (۳۰/۳)	غیر خوابگاه	

نتایج مربوط به نمرات نشان داد، میانگین و انحراف معیار نمرات آگاهی دانشجویان نسبت به بیماری ایدز به طور کلی $۵/۸۹±۵۴/۴۳$ و در پسران $۵/۴۸±۵۴/۷۷$ و دانشجویان دختر $۵/۴۸±۵۴/۷۷$ بود. با توجه به اینکه حداکثر نمره آگاهی ۶۵ است، آگاهی دانشجویان در سطح مطلوبی قرار دارد. با توجه به نرمال نبودن داده ها از آزمون های غیر پارامتریک استفاده شد (جدول ۲).

نتایج آزمون من-ویتنی جدول ۲ نشان داد که بین جنسیت و میزان آگاهی در مورد بیماری ایدز در دانشجویان هر چند که میانگین دختران اندکی بیشتر بود اختلاف معناداری وجود

داده شده بود و پس از گرفتن رضایت آگاهانه کتبی با توجه به معیار های ورود که شامل: دانشجوی دانشکده پزشکی، پرستاری و مامایی و پیراپزشکی بودن و تمایل به شرکت در مطالعه داشتن وارد مطالعه شدند. همچنین عدم تکمیل پرسشنامه به عنوان معیار خروج در نظر گرفته شد. این طرح در کمیته اخلاق دانشگاه تصویب شده است. برای جمع آوری داده ها ابتدا اطلاعات دموگرافیک مانند: سن، جنس، مقطع تحصیلی ثبت گردید و سپس از پرسشنامه بین المللی ایدز (International AIDS Questionnaire English Version) IQA-E استفاده شد. پرسشنامه بین المللی ایدز متشکل از ۱۸ سوال در مورد ایدز است که برای ارزیابی چهار بعد مختلف آگاهی و نگرش در مورد ایدز تدوین شده است که شامل: اسطوره ها و تصورات غلط در مورد انتقال ایدز سنوآل ۷-۱، نگرش در مورد افراد آلوده به ایدز ۱۲-۸، اظهارات فرد در ارتباط با درک خطر ایدز ۱۵-۱۳ و آگاهی از حقایق مرتبط با ایدز (سوال ۱۸-۱۶) می باشد. پاسخ ها به صورت لیکرت ۵ تایی (کاملا مخالفم، مخالفم، نمی دانم، موافقم، کاملا موافقم) امتیاز دهی شده است. به هر گزینه در یک مقیاس لیکرت از (۱ کاملا مخالفم) تا (۵ کاملا موافقم) امتیاز داده میشود، به طوری که نمره بالا در هر یک از گزینه ها آگاهی بیشتر و نگرش بهتر را نشان می دهد. برای سوالات معکوس که شامل سوال های (۱۰-۱۶-۱۷-۱۸) می باشند نمرات به صورت معکوس محسوب خواهند شد. به این ترتیب محدوده نمره کل معکوس محسوب خواهد شد. به این ترتیب محدوده نمره کل ۹۰-۱۸ می باشد [۱۳]. در مطالعه اسکندری و همکاران در سال ۱۳۹۱ آلفا کرونباخ برای مقیاس های اسطوره های انتقال ۰/۷۸، نگرش ۰/۷۸، خطرهای شخصی ۰/۷۹، حقایق ۰/۶۰ و برای کل آزمون ۰/۸۰ گزارش شده است [۱۳]. از روش های توصیفی مانند فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار و... برای توصیف داده ها و برای تحلیل داده ها از آزمون Mann-Whitney برای مقایسه دو گروه مستقل و Kruskal-Wallis به وسیله نرم افزار SPSS ویرایش ۲۲ استفاده گردید. سطح معناداری آزمون ها کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها

از تعداد ۳۲۰ دانشجویی که وارد مطالعه شدند، تعداد ۱۳۰ پسر با میانگین و انحراف معیار سنی $۲۲/۳۷±۳/۸۶$ و ۱۹۰ دانشجوی دختر با میانگین و انحراف معیار سنی

نداشت ($P=0/391$).

همچنین در جدول ۲ مشاهده می شود که دانشجویان پرستاری و مامایی آگاهی بالاتری نسبت به دانشجویان پزشکی و پیراپزشکی دارند، اما نتایج آزمون کروسکال والیس نشان داد که این اختلاف بین نمره آگاهی و نگرش نسبت به بیماری ایدز در دانشجویان و دانشکده های آنان دانشگاه معنادار نبوده است ($P=0/135$). همچنین نتایج بررسی نشان داد که اختلاف معناداری بین نمره آگاهی نسبت به بیماری ایدز در دانشجویان و مقطع تحصیلی آنان وجود نداشت ($P=0/780$).

بر اساس اطلاعات جدول ۳ میانگین و انحراف معیار نمرات

جدول ۲. نتایج بررسی نمرات آگاهی نسبت به بیماری ایدز در دانشجویان بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی

متغیر جمعیت شناختی		میانگین±انحراف معیار سطح معناداری	
جنس	پسر	۶/۴۴±۵۳/۹۳	۰/۳۹۱
	دختر	۵/۴۸±۵۴/۷۷	
	کل	۵/۸۹±۵۴/۴۳	
	پزشکی	۶/۸۵±۵۴/۱۲	
دانشکده	پرستاری و مامایی	۴/۷۰±۵۵/۴۰	۰/۱۳۵
	پیراپزشکی	۵/۷۵±۵۳/۷۳	
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۵/۳۲±۵۴/۴۰	۰/۷۸۰
	کارشناسی ارشد	۶/۳۰±۵۵/۲۳	
	دکتری حرفه ای	۶/۷۶±۵۴/۲۹	
	دکتری تخصصی	۷/۰۸±۵۳/۹۱	

نگرش دانشجویان نسبت به بیماری ایدز به طور کلی در پسران $3/54 \pm 20/12$ و در پسران $3/56 \pm 19/82$ و دانشجویان دختر $3/51 \pm 20/33$ بود. با توجه به اینکه حداکثر نمره نگرش ۲۵ بود، نگرش دانشجویان نسبت به بیماران مبتلا به ایدز در سطح مطلوبی قرار دارد. اختلاف معناداری بین نگرش پسران و دختران دانشجویان وجود نداشت ($P=0/104$)، گرچه میانگین نمره نگرش دختران به افراد مبتلا به ایدز بیشتر بود. همچنین نتایج مطالعه نشان داد بین دانشکده محل تحصیل ($P=0/176$) و مقطع تحصیلی ($P=0/374$) دانشجویان و نگرش آنان به مبتلایان به ایدز اختلاف معناداری وجود ندارد.

جدول ۳. نتایج بررسی نمرات نگرش نسبت به بیماری ایدز در دانشجویان بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی

متغیر جمعیت شناختی		میانگین±انحراف معیار سطح معناداری	
جنس	پسر	۳/۵۶±۱۹/۸۲	۰/۱۰۴
	دختر	۳/۵۱±۲۰/۳۳	
	کل	۳/۵۴±۲۰/۱۲	
	پزشکی	۳/۶۲±۱۹/۷۵	
دانشکده	پرستاری و مامایی	۳/۳۱±۲۰/۲۴	۰/۱۷۶
	پیراپزشکی	۳/۶۶±۲۰/۴۳	
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۳/۵۲±۲۰/۳۱	۰/۳۷۴
	کارشناسی ارشد	۳/۰۷±۱۹/۸۳	
	دکتری حرفه ای	۳/۵۱±۱۹/۸۶	
	دکتری تخصصی	۵/۰۷±۱۹/۸۳	

بحث

نتایج پژوهش نشان داد، آگاهی در مورد بیماری ایدز و نگرش دانشجویان نسبت به افراد مبتلا به ایدز در سطح مطلوبی قرار دارد. همچنین بین جنسیت و میزان آگاهی و نگرش نسبت به بیماری ایدز در دانشجویان تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین نتایج نشان داد که دانشجویان پرستاری و مامایی آگاهی و نگرش بالاتری نسبت به دانشجویان پزشکی و پیراپزشکی دارند، اما این اختلاف بین دانشجویان و دانشکده

های آنان دانشگاه معنادار نبوده است. ارتباط بین نمره آگاهی در مورد ایدز و نمره نگرش مبتلایان به بیماری ایدز در دانشجویان و مقطع تحصیلی آنان نیز وجود نداشت. آگاهی و نگرش دانشجویان نسبت به بیماری ایدز در این مطالعه در حد مطلوبی قرار داشت، که با مطالعه مرعشی و همکاران سال ۱۳۸۹ [۱۴] و مطالعه نجارکلائی در سال ۱۳۹۲ که در آن آگاهی ۹۲ درصد دانشجویان را عالی و

جامعه و بالطبع نگرش آنها نسبت به بیماری و مبتلایان به آن نسبت به سال های قبل ارتقاء یافته است. در این پژوهش بین دانشکده محل تحصیل و میزان آگاهی و نگرش دانشجویان تفاوت معناداری دیده نشد که با مطالعه قشقایی زندی در سال ۲۰۰۲ [۲۲] و نجارکلانی در سال ۱۳۹۲ [۱۱] همسو است. این مسئله با توجه به شباهت بسیار زیاد واحد های درسی دانشجویان پزشکی و پرستاری و مامایی و پیراپزشکی در دانشگاه های علوم پزشکی قابل پیش بینی است. نتایج مطالعه ما نشان داد که بین مقطع تحصیلی با آگاهی و نگرش نسبت به بیماری ایدز نیز اختلاف معناداری وجود ندارد که با پژوهش راد و همکاران ۱۳۸۸ [۲۳] و همچنین Ghabili و همکاران ۲۰۰۸ [۲۴] همسو می باشد. دانشجویان با ورود به دانشگاه علوم پزشکی از همان ابتدا و در مقاطع تحصیلات تکمیلی با گذراندن واحد های تخصصی و همچنین افزایش تجربه بیشتر آگاهی بیشتری کسب می کنند و معمولاً به دنبال این آگاهی، نگرش بهتری نسبت این بیماران و برخورد با آنان خواهند داشت. در انتها همچنان پیشگیری مهم ترین راه مقابله با این بیماری شناخته میشود. پیشگیری از ایدز نیازمند کسب آگاهی صحیح در مورد بیماری، نحوه ی انتقال و روشهای جلوگیری از آن است. از طرفی چون اکثر افراد در معرض خطر ایدز را جوانان که بیشتر احتمال بروز رفتار های پرخطر را دارند را تشکیل می دهند، آموزش مناسب به منظور افزایش آگاهی در قشر جوان، برای جلوگیری از گسترش آن ضروری به نظر می رسد، بدیهی است که به ابتلا به بیماری مزمن تمام جنبه های زندگی فرد را تحت تاثیر قرار داده و باعث کاهش کیفیت زندگی فرد خواهد شد [۲۵، ۲۶]. مطالعه حاضر دارای محدودیت هایی می باشد. می توان به جمع آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه و به صورت خود گزارش دهی از دانشجویان جمع آوری شده است که ممکن است برخی از پاسخ دهندگان به طور صادقانه پرسشنامه ها را تکمیل نکرده باشند. از طرفی نمونه گیری در دسترس نیز خود از محدودیت هایی است. همچنین این مطالعه بر روی دانشجویان سه دانشکده انجام گرفت پیشنهاد می گردد در مطالعات آتی بر روی کل دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی انجام گیرد.

نتیجه گیری

با توجه به ضرورتی که در مورد افزایش آگاهی در مورد راههای انتقال ایدز، پیشگیری و درمان این بیماری و نگرش مناسب

خوب و فقط ۸ درصد آنها را ضعیف و متوسط گزارش کرده بود همسو است [۱۱]. در مطالعه جهان فر در سال ۲۰۱۰ روی دانشجویان غیر پزشکی نیز، با وجود آگاهی خوب دانشجویان در مورد بیماری ایدز تصورات غلطی در مورد بیماری وجود داشت [۱۵]. مطالعه دیگری که توسط فرید در سال ۲۰۰۳ بر روی دانشجویان پاکستانی انجام گرفت، میزان آگاهی آنها از بیماری ایدز، راه های انتقال و پیشگیری از بیماری رضایتبخش بود [۱۶]. در مطالعه Temu و همکاران سال ۲۰۰۸ در تانزانیا بر روی دانش جامعه، با وجود سطح اطلاعات بالا، در مورد بیماری های مقاربتی و ایدز تصورات غلطی وجود داشت [۱۷]. در مطالعه میرنژاد و همکاران در سال ۱۳۸۷ ۷۵ درصد دانشجویان مورد مطالعه نسبت به سه جنبه ایدز (انتقال، پیشگیری و درمان) نگرش مثبتی داشتند [۱۸]. به نظر می رسد دانشجویانی که در دانشگاه های علوم پزشکی مشغول به تحصیل می باشند به خصوص در رشته هایی چون پزشکی، پرستاری و مامایی و دانشجویان پیراپزشکی به دلیل ماهیت رشته و واحد های درسی که از همان بدو ورود به دانشگاه می گذرانند از آگاهی خوبی برخوردار خواهند شد و همچنین به دنبال آگاهی خوبی مثبت تری به ابعاد مختلف این بیماری پیدا می کنند. از طرفی وجود تشکل هایی چون تشکل ایدز در دانشگاه های علوم پزشکی که در جهت افزایش آگاهی و بهبود نگرش ها نسبت به این بیماری ها تلاش میکنند با اهمیت است زیرا نگرش های منفی زیادی مانند در مورد جداسازی افراد وجود دارد که فعالیت های این گونه تشکل های دانشجویی نهاد می تواند باعث بهبود آن شود. نتایج این مطالعه نشان داد بین جنسیت با آگاهی در مورد ایدز و نگرش دانشجویان ارتباط معناداری وجود ندارد، که با مطالعه میرنژاد و همکاران در سال ۱۳۸۷ در دانشگاه علوم پزشکی ایران [۱۸] و مطالعه فتحی و همکاران در ۱۹۹۷ در همدان همسو است [۱۹]، که دلیل آن می تواند دسترسی یکسان دانشجویان پسر و دختر برای کسب اطلاعات و آموزش در دانشگاه های علوم پزشکی باشد، اما با مطالعات محمد نژاد و همکاران در سال ۱۳۹۰ که آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه آزاد ساوه را مورد بررسی قرار داده بود [۶] و Oliveira و همکاران سال ۲۰۰۲ در برزیل [۲۰] و Savaser ۲۰۰۳ در ترکیه همسو نمیشد [۲۱]. که این امر می تواند ناشی از تفاوت های جمعیت مورد مطالعه و که تفاوت بین نتایج فوق با مطالعه حاضر شاید به علت فاصله زمانی بین این دو تحقیق باشد. زیرا آگاهی افراد

ضمن قدردانی از حمایت های مادی و معنوی مرکز از تمام دانشجویانی که با صبر و شکیبایی در تکمیل پرسشنامه در انجام این پژوهش یاری رساندند تشکر و قدردانی نماید. همچنین از خانم ها فاطمه فدایی و فاطمه محمدی و آقایان آرمین حقیقت و سجاد کیانی بابت همکاری صمیمانه ی ایشان تشکر می گردد.

تضاد منافع

این مطالعه برای نویسندگان هیچ گونه تضاد منافی نداشته است.

References

1. Ramana K, Rao R. Human immunodeficiency virus disease management in highly active antiretroviral therapy era: a comprehensive review. *Annals of Tropical Medicine and Public Health*. 2013;6(1):5-9.
2. WHO. Number of deaths due to HIV/AIDS. 2013 [Cited 20 september, 2013]; Available from: www.who.int/entity/gho/hiv/epidemic_status/deaths.
3. WHO. HIV/AIDS. 2013 [Cited 20 september, 2013]; Available from: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs360/en/>.
4. Ministry of Health and Medical Education, Deputy of Health, Center of Diseases management. Report of efforts and achievements about HIV/AIDS. Tehran:Seda Publication;2006. (Persian)
5. Azin A. A review of reported global AIDS epidemic 2008. *Iranian Journal of Epidemiology Community*. 2011;6(2):56-69. (Persian)
6. Mohammad Nejad E, Shariat E, Akbari Kaji M. Knowledge and Attitude of Students of the Azad University of Saveh about AIDS. *Journal of Research Development in Nursing & Midwifery*. 2012;8(2):43-49. (Persian)
7. Guya MM. HIV/AIDS in the world and Iran, Opportunities and threats. Tehran:Ministry of Health and Medical Education, Deputy of

نسبت به افراد مبتلا به آن احساس می شود. مسئولان باید با توجه به شرایط فرهنگی و اجتماعی جامعه، برنامه هایی جهت افزایش آگاهی و بهبود نگرش افراد جامعه در این زمینه، به ویژه برنامه های پیشگیری از آن را طراحی و اجرا کنند.

تشکر و قدردانی

این پژوهش حاصل طرح تحقیقاتی مصوب مرکز پژوهش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان به شماره (۹۳۱۲۱۲۶۴۳۴) بوده است. نویسندگان بر خود لازم می دانند،

- Health, Center of Diseases management;2002. PP:5-6. (Persian)
8. Mohammadi MR, Mohammad K, Farahani FK, Alikhani S, Zare M, Tehrani FR, et al. Reproductive knowledge, attitudes and behavior among adolescent males in Tehran, Iran. *International Family Planning Perspectives*. 2006;32(1):35-44.
9. Ministry of Health and Medical Education, Deputy of Health, Center of Diseases management, National program prevention of HIV/AIDS, 2013. (Persian)
10. Sanei Moghaddam E, Khosravi S, Abiz A, Marashi N, Nahr Karon M, Sarhadi I. Knowledge, attitude and practice toward HIV/AIDS among students of Zahedan Islamic Azad University. *The Scientific Journal of Iranian Blood Transfusion Organization*. 2011;7(4):206-213. (Persian)
11. Rahmati Najarkolaei F, Khoobdel M, Ghaseemi M, Farmanbar R, Jafari M, Khamalikhah T. Knowledge and high risk behaviors of newly entered students to tehran university toward hiv/aids. *Nursing and Midwifery Community*. 2012;23(7)35-44. (Persian)
12. Rezaei T, Yazdi-Ravandi S, Ghaleiha A, Rabbie S, Ali M. Depression among medical students of Hamadan University of Medical Scienc-

- es in 2014: The Role of demographic variables. Pajouhan Scientific Journal. 2015;13(4):1-8. (Persian)
13. Escandary N, Alipour Z, Lamyian M, Ahmaritehran H, Hajizadeh E, Mokhah S. Validity and reliability of the international AIDS questionnaire for Iranian student population. Arak Medical University Journal. 2013;15(10):1-12. (Persian)
  14. Marashi T, Foadvand O, Khedmati M, Shahri P. Knowledge and attitude of faculty of health students towards HIV/AIDS. Jundishapur Journal of Health Sciences. 2010;2(2):1-14. (Persian)
  15. Jahanfar Sh, Sann Lye M, Rampal L. Sexual Behavior, Knowledge and Attitude of Non-Medical University Students Towards HIV/AIDS in Malaysia. Shiraz E-Medical Journal. 2010;11(3):126-142.
  16. Farid R, Choudhry A. Knowledge about AIDS/HIV infection among female college students. Journal of the College of Physicians and Surgeons--Pakistan: JCPSP. 2003;13(3):135-137.
  17. Temu M, Changalucha J, Mosha F, Mwanaga J, Siza J, Balira R. Community knowledge, attitude and practice towards sexually transmitted disease and HIV infection in Biharamulo and Muleba district in Kagera Region, Tanzania. Tanzania Journal of Health Research. 2008;10(4):213-219.
  18. Mirnejad R, Kiani J, Jeddi F, Alaedini F. Knowledge, attitude and practice of Iran university of medical sciences students about AIDS. Iran Journal of Nursing. 2009;21(56):17-26. (Persian)
  19. Fathi Y, Tavakoli M. Knowledge and attitude of Hamedan University Non-Medical Students towards ADIS. Journal of Guilan University of Medical Sciences. 1997;4(1):40-46. (Persian)
  20. Oliveira ER, Narendran S, Falcao A. Brazilian Dentals students Knowledge and attitudes to HIV infection. AIDS Care. 2002;14(4):569-76.
  21. Savaser S. Knowledge and attitudes of high school student about AIDS: a Turkish perspective. Public Health Nursing. 2003;20(1):71-79.
  22. Zandi Ghashgaei K. The study of the knowledge and attitude of the students of YUMS about AIDS in 2001. Iranian Journal of Medical Education. 2002;2:58.
  23. Rad MA, Hashemipour M, Alizadeh R. Investigation of knowledge and attitudes of patients referring to kerman dental school about AIDS,(SPRING 2006). Journal of Dentistry, Shiraz University of Medical Sciences. 2009;10(2):144-152. (Persian)
  24. Ghabili K, Shoja MM, Kamran P. The Iranian female high school students' attitude towards people with HIV/AIDS: a cross-sectional study. AIDS Research and Therapy. 2008;5(15):1-5.
  25. Yazdi-Ravandi S, Taslimi Z, Jamshidian N, Saberi H, Shams J, Haghparast A. Prediction of quality of life by self-efficacy, pain intensity and pain duration in patient with pain disorders. Basic and clinical neuroscience. 2013;4(2):11-18.
  26. Yazdi-Ravandi S, Taslimi Z, Saberi H, Shams J, Osanlo S, Nori G, et al. The Role of Resilience and Age on Quality of life in Patients with Pain Disorders. Basic and clinical neuroscience. 2013;4(1):24-30.

Knowledge and attitudes toward AIDS among students of Hamadan university of medical sciences, 2015: Comparison between medicine, nursing and paramedical Faculty

Saeid Yazdi-Ravandi^{1,3}, Zahra Taslimi², Farshid Shamsaei^{3*}, Ali Ghaleiha³,
Saber Salemi Shakoori⁴, Ali Nikkhah⁵

1. Ph.D. Student of Behavioral Sciences, Students Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
2. Ph.D. Student of Neuroscience, Neurophysiology Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
3. Behavioral Disorders and Substance Abuse Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
4. Student of Nursing, Students Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
5. Medical Student, Students Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

Received: 12 Oct. 2015

Accepted: 6 Dec. 2015

Abstract

Introduction: AIDS is one of the most dangerous infectious diseases in the world and especially among young people. Prevention is known as the most principal approach to manage this issue. AIDS prevention requires gaining knowledge and real attitude of transmission and prevention of this illness. Therefore, this study aimed to determine the knowledge and attitudes toward AIDS between students of Hamadan University of Medical Sciences, in 2015.

Methods: This investigation was a cross-sectional descriptive study. 320 students from medicine, nursing, midwifery and paramedical sciences schools were selected by sampling methods in 2014-2015. To collect data, demographic and the international AIDS questionnaire was used. Data analysis was performed by Mann-Whitney test and Kruskal-Wallis with SPSS software, version 22.

Results: The mean and standard deviation score of students' knowledge toward AIDS in general was $5/89 \pm 54/43$ and $3/54 \pm 20/12$ for attitudes score. The results showed that between gender and level of knowledge ($P=0/391$) and attitude about AIDS ($P=0/104$) no significant difference was seen. Also, between faculty and educational level of students and their knowledge and attitudes no significant changes was recognized ($P<0/05$).

Conclusion: Due to the necessity of increasing knowledge about routes of AIDS transmission and appropriate attitudes toward patients, authorities should design and organize programs, based on cultural and social conditions, to raise knowledge and improve attitudes, specially prevention of AIDS transmission, in society.

Keywords: AIDS, Attitude, Knowledge, Students

* **Corresponding Author:** Farshid Shamsaei, Behavioral Disorders and Substance Abuse Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

Email: Shamsaei68@yahoo.com

Tel: +988138381941

Please cite this article as: Yazdi-Ravandi S, Taslimi Z, Shamsaei F, Ghaleiha A, Salemi Sakoori S, Nikkhah A. [Knowledge and attitudes toward AIDS among students of Hamadan university of medical sciences, 2015: Medicine, Nursing and Paramedical Faculty]. *Pajouhan Scientific Journal*. 2015;14(1):22-29